

ГОЛАСЪ

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 41.

Duminea 6. Octomvrie.

1840.

APZ! — MAXZAPĪ

кѣтръ прѣ дпалта Поартъ, дп
партъ Боерілор Приндипатълѣ
Молдавіеі. — че саѣ дат ла Апѣл
1822. —

Ачеці дпнтре фанаріоці Гречі, дпво-
гъдндѣсъ дп сѣдоарѣ ші тѣнка пѣтѣп-
тенілор, пе каріі кѣ рѣтате дп ведѣ ка
пше кіар раіеле але лор, пѣ зртѣ кѣ ва-
пії сѣпцелѣ дппѣрѣтещі раіеле кѣп-
пѣра мошіле пѣтѣптенілор, ші фаміліле
кредпчопілор Молдаві аі Довлетълѣ рѣ-
тѣлѣ прѣпѣдіді дѣпѣ фаца пѣтѣптелѣ,
ші кѣтѣ алтѣ стрейпѣ сълѣпшлѣпцѣ, ка
сѣшп петрѣкѣ рѣтѣпшідѣ вшеці лор: фшнд
кѣ пшчп пілостівіре маі іера пентрѣ дп-
селе, пшчп локѣрп де слѣжве, пшчп ажѣторѣ
де леці, пшчп дрептате ла дрептѣділе лор
фшнд кѣ дѣтнезеіаска дрептате а сѣпте-
лор жѣдекѣді сѣ вшдѣ кѣ вапії спре дп-
сѣшп а лор дпвогѣдіре: пѣпѣ ші мошіле
кѣ пѣме де мошіі Domneці оамені Dom-
пшлор ле лѣа фѣрѣ дрептате ші ле вшдѣ.
„Сѣптеле ферманѣрп а ле дппалтѣлѣ Дов-
лет челе date пентрѣ прічіпш де але цѣрпш,
дптрѣ каре Domпш іера дпдатораці, дѣпѣ
кѣпршндѣрѣ челѣ врдншк де дпкпшчѣпѣ

сѣжптелѣ Хат, ла 1217 дѣпѣ лѣт отома-
пшеск, сѣ се чшѣскѣ дптражѣл тѣтѣрор,
шп сѣ стѣ дп пѣстраре ла каіѣрпше цѣрпш:
пѣпѣ ші ачест фелі де ферманѣрп ле фѣ-
чѣ пе вѣзѣте шп пе цѣѣте пѣтѣптенілор.

Кѣтѣ кѣ окі рѣш ла кѣці дп Боерп
марп кѣртѣ кѣ кѣвѣпт асѣпра пе дрептѣ-
цілор че сѣ фѣчѣ ла жѣдекѣді, сѣѣ ла дп-
прежпѣрпше дѣждпшлор, шп дптрѣ тоате
іера сіліт дпванѣл сѣ іскѣлѣскѣ шп фѣрѣ
де вое анафоралеле кѣ саѣ жѣдекат кѣ
кѣвѣпцѣ челе пелецѣте асѣпрпрп, дпдем-
пшнд Domпш чѣ дпн презпѣ сѣѣтѣіре, прпн
траѣерѣ де сіне шп ачелор певредпшчп,
пе карпш дп чпнстѣ кѣ — трептеле воерпшлор
челе пѣстрате дѣпѣ алеѣерп орѣндѣіеле пѣ-
трѣ пѣтѣрпше челе евгенісе, шп пентрѣ чѣі
каре сѣ вор арѣта де врдншчп ла слѣжвеле
цѣрпш. Опрідп шп осѣндпді іера ачеіеа кар-
пш Гѣндѣ сѣ дпдрезпшскѣ а фаче прѣ пле-
кат мехзар; сѣѣ сѣ алерѣе ла ліманѣл
дппалтѣлѣ Довлет; тшкѣлошпш пентрѣ ачеѣа
кѣнд ар фш дпдрезпшт сѣ факѣ о проастѣ
дптреваре, пентрѣ че сѣ зртѣлѣз дп по-
трпвѣ зп че; ла хотѣрѣрѣ прѣ дппалте-
лор хатшшерпфѣрп: пентрѣ кѣ ачеѣа сѣ вѣп-
тѣіа пѣпѣ ла моарте, дар кѣте алте каре
ле тречем кѣ ведѣрѣ дпн прічіпш прісостѣ

лѣи de кѣвѣнт, ші пе каре лѣм маї арѣтат ші дп прѣ плекатѣл пострѣ махзар, атѣчї кѣнд аѣ привеѣнт чел дїн зрмѣ сілѣиторї Міхаїл Сѣдѣл. Дѣждїї дитреці пентрѣ фѣпѣл, ші орзѣл граждѣлѣи Воеводї — дѣждїї пентрѣ Мезелханеле афарѣ дїн чѣ адеврѣат тревѣнцѣ Мїзілханелелор; дѣждїї пентрѣ ракіѣріле че ле фѣчѣ лѣкѣиторїї кіар дїн пѣпѣшоїѣ чел фѣчѣ шїл сѣмѣна іеї, шї словодѣ дитраре ракіѣрілор дїн пѣрциле стреїне дп царѣ, пентрѣ пагѣва поастрѣ, шї фолосѣл лор. Зїд несѣѣрѣмат гѣсѣ пѣмѣнтенї ка сѣ поатѣ трече а алерга ла мїла челор дитрѣ тѣлци ані стѣпѣлї аї поцрї: фїнд шї Domnї Гречї, шї ісправнїчї Гречї, шї завецїї Гречї, шї капѣкехаїелеле Царїградѣлѣи асемеѣ; тоцї кѣ сокотелї кѣ обѣлѣѣск врѣжмашї іар пѣ раїеле кредїнчоасе але дпналѣлѣи Довлет. Пентрѣ ачаста дар кѣ кѣрѣерї де лакрѣшї шї копрїншї де спайѣмѣ, ка нїде вреднїчї де мїлостївїре, не рѣгѣм вѣлѣтѣцїї шї іѣвїрїї де оаменї а прѣпѣтернїчїї поастре дпнѣрѣцїї, сѣ пѣ пе осѣлїдїм тїкѣлошїї пентрѣ дпдрѣзнѣла, чї сѣ се мїлостївѣскѣ асѣпрѣне, шї сѣ пе мїлїаскѣ кѣ дппоїрѣ вреднїчїї де жале вїецїї поастре, дѣрѣндѣне кѣ лїнїце, ачастѣ де маї дп жос прѣ плекатѣ рѣгѣчѣне каре іесте ачаста!

Сѣне ісѣзѣвїм де акѣм дпнаїте дитрѣ тоцї, де Domnїа шї обѣлѣдїрѣ Гречаскѣ шї сѣ се мїлостївѣскѣ кѣтрѣ пої прѣ пѣтернїка поастрѣ дпнѣрѣцїе, прїп ашезѣмѣнтѣл фѣлпѣлѣи сѣѣ дпфрѣтседаѣ Хатїшерїф, дѣлѣ чел дїн тѣї фѣлпѣт ашезѣмѣнт, ка сѣ аїѣѣ цара обѣлѣдїрѣ дитрѣ сілешї прїп пѣмѣнтенї, пѣзѣлнд пѣтїрѣ Domnїї шї челе дїнѣрѣ дпченѣт прївеле-

гїѣрї, каре саѣ рѣвѣрсат цѣрї пѣлѣ акѣм: шї прїп трїмїтерѣ де кѣкѣкеханеле пѣмѣнтенї ла прѣ дпналѣта поартѣ, сѣ трїмїтем шї чѣ лецїтѣ Цїнцїген, Рїген, шї Рекѣнїген, ла прѣ стѣлѣчїтѣл праг але прѣ пѣтернїчїї дпнѣрѣцїї: дпплїнїнд прїп чѣ кѣвїнчоасѣ рѣлѣпѣ а сѣпѣперїї, шї а кредїнцїї сѣпїтеле слѣжѣве, шї сѣѣѣршїрїле дѣпѣ старѣ шї пѣтерѣ цѣрїї, шї дѣпѣ кѣм нї с'аѣ хѣрѣзїт дїн педешертатѣл ізвор але мїлелор, шї але дпдѣрѣрїлор прїп хатїшерїфѣрїле че с'аѣ дат ла, 1180, 1190, 1206, 1217. лѣт отоманїческ, шї челелалѣте мїлї! Шї фїнд кѣ старѣ пѣтерїї цѣрї, шї рѣсѣфларѣ мїжлоачелор шї пѣдеждїле вїецїї че с'аѣ дешертат дпнѣцїндѣлѣсѣ доѣтоачеле, захерелїле шї тоате лїпсїндѣсѣ, шї де челе гата захереле шї сѣмѣпѣтѣрї кѣ тотѣл, кѣм шї де арѣтѣрїле апѣлѣи де але 2-лѣ шї дїн доѣтоачеле пѣлѣгѣрїї, шї де оаменї, пѣлѣгарї, шї де ванї пентрѣ кѣмѣрѣртоарѣ семїнцелор, шї дїн алѣтѣ парѣ дпфрїкошїндѣне де фоамете грозавѣ: шї песте ачестѣ фїнд кѣ цара дїн чѣ веке дитреціше а іеї с'аѣ мїкшорат, шї маї вѣртос кѣ шї венїтѣрїле іеї с'аѣ дпнѣцїнат, пѣлѣпѣ дпкѣт шї ачесте венїтѣрї че пѣѣ маї рѣмас пѣ пѣтѣ фї де ажѣне Domnїлор Гречї дпврѣтѣ дпвїшѣтѣгѣрї, кѣ кѣт маї вѣртос дитрѣ тїкѣлошїа шї сѣрѣчїа чѣ де акѣм, кѣ адеврѣат пѣ вор ажѣнѣе нїчї челѣи маї дрепт шї кѣ вѣне тѣсѣрї пѣмѣнтѣн Domnї че с'ар фї дпсѣрчїнат, спрѣ іконотїа келѣтїелелор сале, шї а остепелелор ехпалелїї, фїнд кѣ педрептѣцїле зрѣлѣзѣ сѣ лїпсѣскѣ, дѣпѣ кѣм шї венїтѣрїле челе пе кѣвїнчоасе але воерїлор тоате аѣ сѣ се цѣѣргѣ, ка сѣ сімѣѣ сѣрѣчеле раїеле родѣл мїлостївїрїї дпналѣлѣи Довлет.

Пентрѣ ачаста дар, нічі не трече прін ганд, нічі адерпет рѣгъчѣне акѣм дптрѣ дпчепѣт, ка съ се рѣндзіаскъ нічі пѣмѣнтѣн Domn чіневані пентрѣ ка съ нѣ съ дп греоіезе дара къ осевітеле келтѣелі але дрегѣторіі Domnѣлѣ, пѣнѣ че ва ажѣнѣ дп старе дндестѣлатъ! —

Прѣ плеката поастрѣ рѣгъчѣне іесте, ка съ не мілзіаскъ спре а съ хѣрѣзі ші дп вѣк а съ дптрѣі поѣ овлѣдѣрѣ дѣррі, де кѣтрѣ пѣмѣнтѣні алеші дпн пѣмѣл Молдавіеі. Ка съі ашезе зн сѣат де зн пѣмѣр де воіері, ші дптрѣ ачѣнціа зн ваш воіері алес де кѣтрѣ чеі маі іскѣсіці алеші, ші ачест сѣат ал воіерілор дппревѣнѣ къ ваш воіеріѣл авѣнд съвѣршитоарѣ перекѣсіотітѣ а Domnѣлѣ, ва орѣндзі дівалѣрї, ісправнічіі, жѣдекѣторіі ші воіеріі, ші кѣнд вреодатъ ва вені дара дп вѣнѣ старе (сѣінд къ де а ажѣнѣ ла чѣ дпнтѣі старе іесте тревѣнѣцѣ де тѣлді апі, дѣпѣ чѣ де акѣм вреднікъ де пѣлѣнѣере старе) атѣчѣ пентрѣ ка съ нѣ ліпсаскъ слава Domnїі дѣррі, ікопомісінд тікѣлошїі фѣрѣ де гревтате ші сѣпѣраре, ші фѣрѣ де вѣрсаре де лакрѣтіле Дажнічлор, оарешкаре сѣтѣ де вані, пентрѣ дпнерѣ знѣі кѣвінѣчоасе ші сѣоарте мікшорате арѣтаре чпнѣлѣі Domnїі, вом алерга ка съ рѣгѣм прѣ дпналтѣл Довлет, арѣтѣндзіі не зн ачест фелі де пѣмѣнтѣн алес де Domn, кареле съ фіе сѣпѣс правілор пѣмѣнтѣлѣі ші челор маі стрпнте ші неапѣрате обічѣйрї, ка съ фіе спре дпчетарѣ греѣтѣділор, ші спре ферічірѣ ачѣнціі тѣлѣт пѣтіманше дѣрѣ.

Ачаста стѣпѣнїре а дѣрріі пентрѣ паза пѣмѣнтѣлѣі, ва авѣ нѣ чеі дптрѣн дпчепѣт орѣндзіціі ші леѣціці, пазнїчі пѣ-

мѣнтѣні, пѣ ачѣі каре іаѣ авѣт ші пѣнѣ акѣм осевіціі ші скѣтіціі, пѣмїндѣсѣ сїімені, ші слѣжіторі, пѣ каріі Гречіі ді впндѣ дпн превѣнѣ къ кѣпїтѣнїле 2) ші пазѣ пѣ іера. Ісгонїндѣсѣ дпсѣ ші арпѣвціі ка съ нѣ съ маі афле, ачѣнціі пѣмѣнтѣні пазнїчі съ се дпврате ші съ се гѣтѣскѣ спре слѣжвеле дпн лѣвптрѣ дѣрріі, къ сѣта чѣ орѣндѣітѣ ші тревѣнѣчоасѣ пентрѣ ачаста ші съ се дндаторезе а стрѣжѣі къ лзаре ампнте оранѣеле ші тѣргѣрїле ка нїще креѣ дпнчопшї пѣмѣнтѣні ші векі слѣжіторі аї оцѣнѣтрїлор. Деждїіле съ вор лѣа пѣмаі челе дрепте, іарѣ венітѣрїле Боіерїлор съ се дѣвргѣ, ші тоате кѣте сѣлпт не канонїсїте съ се стѣрпѣскѣ. Іар акѣма дптрѣ кѣрѣверѣ времїі астѣрїі чеі вреднїче де жале ші челе канонїсїте съ се знѣрезе! Дарѣ сѣпнтелор порѣнчї але дпналтѣлѣі Довлет съ фіе кѣтрѣ чеі че вор дпнѣ локѣл Domnїеі келерѣлѣі дппѣрѣцїі Молдавіі, ші капѣкехаіелїле; пѣмѣнтѣні ла прѣ дпналта поартѣ вор довѣнді апѣрарѣ чѣ дѣтѣтоаре де вїадѣ. Дпвреднїчїндѣсѣ порѣнчїлор челор дптрѣ тѣлді апі стѣпѣнїі аї поцїрї, слава дпналтѣлѣі Довлет ва фї дндѣрарѣ словозенїеі пегѣдѣторїі пѣмѣнтѣлѣі, ші окротїрѣ де кѣтрѣ сѣпѣрѣрїле челор че лѣкѣіескъ пѣ фаца пѣмѣнтѣлѣі келерїѣлѣі дппѣрѣтескъ але сархатѣрїлор.

Ачестѣ къ фрікъ ші къ пѣлѣнѣере не рѣгѣм, кѣлѣнд ла тѣлѣтѣітоареле пїчоарїле стѣпѣнїлор поцїрї, къ нѣ неаѣ маі рѣмас пѣтере съ дптѣмпнїѣм стрїкѣчоаса ші вѣтѣмѣтоарѣ овлѣдѣрѣ Гречаскъ; Дака стрѣмошїі поцїрї, Domnїі чеі пѣмѣнтѣні аѣ атѣрѣт вреодатъ пѣ дпналтѣл Дов-

*) Ка зн геарї де клірономіе. —

лет, (каре пої пѣ щим, щинд пѣ маї чѣ деапѣрѣрѣ сѣпѣпере шї крединдѣ) дарѣ дн-сѣ шї ачеаста де ва фї дндестѣл пѣм оскндит тїкѣлошїї, шї пѣм педенсїт пої акѣм стрѣнеподїї ачелора, песте вѣк афлѣндѣне сѣпт сїлзїрѣ шї тїрѣнїа Гречїлор царїгрѣденїї. Ачещїа дар кѣлкѣнд даторїїле крединдїї, сѣ не днвреднїчїм пої а довѣндї фїїнда поастрѣ чѣ дїнтрѣ днченѣт, фѣрѣ а сѣ їстерїсї ачѣ нїмїк, дїн чеаа че пѣ аѣ авѣт дїн векїме, пентрѣ кѣ дїнтрѣ днченѣт Domnia дѣрїї аѣ фост датѣ поѣ пѣмѣптенїлор! вреднїчї де мїлостївїре сѣптем тїкѣлошїї ла марїїїле дѣрїї рѣтѣчїндѣне! Мѣлцѣ. мїтѣ прѣ днпалтѣлї Dѣмнезѣ кѣ дн мїпѣтѣрїле ачестѣ прїн пѣртѣтоарѣле де бїрїїндѣ оцїрї днпѣрѣтѣщї сѣѣ кѣрѣдїт ревелїа шї дїн царѣ.

Ної тїкѣлошїї адѣчем прѣ днпѣлдатѣлї Валї ал Сїлїстрїї, прѣ, вестїтѣлї сара скерї шї дрептѣлї визїр, ачест прѣплекат Махзарї, ка сѣл пѣїе ла пїчоареле прѣ пѣтернїчїї днпѣрѣдїї шї Dѣмнезѣл чел фѣрѣ де днченѣт, Domnѣл чел маре ал днченѣтѣрїлор, чел каре дѣ соарелїї лѣмїпѣ, ва днсѣфла вѣпѣтѣцїле днтрѣ їнїма прѣ пѣтернїкѣлї шї ївїторїлѣї де оаменї ал пострѣ днпѣрат, ка сѣ стрїгѣм днтрѣ тоцї вечїї, Мѣрѣскѣсѣ престе тоатѣ асѣтѣнарѣ, шї стѣлѣнїрѣ днпалтѣлї Довлет Amin.

днпѣртѣшїтѣ де Барѣвѣ Чепескѣ.

ПОЛИТЕЦА. (politesse).

Соцїетатеа оменеаскѣ есте зп bal masquė. Орї каре сѣ фїе де алтмїнтреле вештѣлѣл сѣпт каре не пїтѣлѣт, есте кѣ

поскѣт днведерат, кѣткѣ маї е о маскѣ, зпа шї ачеаш пентрѣ тоцї, адекѣ полїтеца.

Полїтеца о днвѣдѣт прїн овїчѣїѣ де ла лѣме. Еа се деосївѣще де градїе, де дѣх, де гѣст, де ценїѣ, прекѣм шї де зпеле вїртѣцїї соцїале, каре се паск днпрезѣпѣ кѣ пої, шї не каре времеа, днпредїѣрѣрїле ле десвоалтѣ дн пої. Овїчѣїл лѣмїї лѣкреазѣ асѣпра лїмбеї поастрѣ, асѣпра апѣкѣтѣрїлор шї а манїерелор поастрѣ, прекѣм пїла асѣпра металѣлї, еа ле полїеїще; аша зїчереа полїтецѣ пѣ есте пѣмаї францозеаскѣ, чї шї орїцїналѣ ромѣнеаскѣ, дела полїеїре.

А лѣкра шї а ворѣ кѣ зп кїп, прїн каре сѣ фачї дестѣл ївїрїї де сїне а лѣмїї днтрѣцїї, а щїї превенї кѣ о дѣлчеацѣ пѣ чеї шїенїї де о потрївѣ, а пѣ фї нїчї преа змїлїт, тѣрѣт, нїчї преа днкрезѣт, фамїліар кѣ чеї маї марї аї сѣї, а пѣ цїнеа пѣ чеї маї жос де сїне днтр'о депѣртаре преа пѣтѣсѣратѣ, кѣ зп кѣвѣлѣт, а пѣзї кѣ скѣмпѣтате вѣпакѣвїїндѣ, їатѣ дн че стѣ полїтеца.

Полїтеца есте зп фрѣѣ, каре калкѣ грешелїле поастрѣ, дар еа есте шї о гласѣрѣ, че дѣ лѣстрѣ калїтѣцїлор поастрѣ челор взне; спре пїлѣ: Омѣл адесѣорї аре слѣбїчѣнеа де а се порнї спре тѣнїе, пофѣтѣ де рѣсѣзпаре, сѣѣ спре а дефїма пѣ алтѣл; вѣпа кѣвїїндѣ дн соцїетате дн опреще; шї дїн протївѣ: омѣл, кѣт пѣтѣще ел пентрѣ лѣме, пѣмаї днсоцїетате се поате арѣта.

Чї їарѣш, токма полїтеца шї стрѣпселе ачелеа лѣцї днтрѣдѣсѣ не тѣкѣте дн соцїетате, сѣпт їсворѣл зпѣї тѣлцїтїї де фѣрѣделецїї шї мїшелїї днтрѣ оаменї. Де

кжтеорі ар пофті днсш лецеа моралі-
тѣдіі, саѣ вінеме соціетѣдіі політїче а дес-
копері шї дефїна о фаптѣ а зпзіа шї а
лѣѣда віртѣтеа челѣмалт; дар convenien-
tia те опреде, — днкжт сокотїнд ачестеа,
venim дн іспїтѣ де а да дрепт лѣї Rous-
seau, кжнд ісвеѣде не соціетате кѣ ачеа
а са парадоксіе, кжткѣ оменїтеа нѣ се ва
дндрепта, дела рѣтѣчїрїле сале пѣпѣ кжнд
нѣ се ва днтоарче іарѣ дндѣрѣпт ла ста-
тѣл сѣѣ чел фіреск шї ла патѣра са чеа
анїмалѣ. Де аїчі зрмеазѣ, кжткѣ отѣл
полеїт, (дзпѣ кжт лѣмеа днделеде шї
прїїтедеде політеда), поате фї от рѣѣ дїн
лонтрѣ, днсѣ ел аре зп фолос маре дела
полїтедѣ, каре дл аконере віне не дїна-
фарѣ.

Полїтеда, саѣ маї віне кїпѣрїле кѣ ка-
ре се аратѣ дн ачеаа сжнт фелїзрїте дзпѣ
дѣрї шї локѣрї. Езропенїї спре пїлдѣ
дшї аѣ фортеле лор, рѣсѣрїтенїї іарѣшї
а ле лор; пої воїнд а арѣта чел дїптѣїѣ
семп а вѣнеї кѣвіїндї (каре днсѣ вѣакѣрїле
оаѣ топїто преамѣлт кѣ даторїа днпревнѣ),
не дескоперїт капѣл фїе тѣкар кжт де
фрїг саѣ кжт де маре фервїндеалѣ; ачеа-
ста ла рѣсѣрїт нѣ плаче, чї еї — маї дн-
деледедеде — се тѣлѣдѣтеск кѣ нїѣде сем-
не дїн тѣлѣ шї дїн трѣп. Тревѣїе сѣ
тѣртѣрїсіт, кжткѣ дн Езропа прекжт дн
алтеле, аша шї дн фортеле дїн афарѣ а
ле політедії дела револѣдіа дїн вѣакѣл
трекжт дн коаче с'аѣ фѣкжт о тѣлѣдеде
реформе шї о тѣлѣдеде обїчеїзрї, вінеде,
комплїменте дн сіне преа негїоаѣе, саѣ
вѣдїтоаре де фѣдѣрїе, саѣ чел пѣдїп кѣ-
поскѣте а фї преа депрїсос, се ісгонїрѣ, шї
днкѣ пѣлѣ астѣзї салоанеле челе марї
але Парїсѣлѣ шї Адѣлѣрїле лорзілор дн

London се сімеск а кѣрѣді соціетатеа де
атѣтеа грезѣдїї дн конверсадіе, каре еа
сіпгѣрѣ шї леаѣ днкѣркат не змерї дїн
време дн време, фѣрѣ ка сѣ шїе кжт шї
кжнд. Днпоїрї де ачестеа стрѣбат днче-
тїшор шї днкоаче дн дѣрїле маї депѣр-
тате. Аша спре пїлдѣ акѣта шї ла пої,
не зп от днтрѣ адеѣѣр полеїт нѣл преа
везї дескоперїндѣшї капѣл кжнд се прїм-
ѣлѣ не алеїѣ, спре а нѣшї фаче шїенїї
шї алтора прїп ачестеа песте тѣлѣ, дн-
кжт чеї маї вѣнї аї сѣї прїетїнї шї челе
маї алесе даме аѣ сѣ фїе тѣлѣдѣтїте кѣ „о
взпѣ зїоа“, кѣ о тїшкаре орї плекаре де
кап, саѣ кѣ о стрѣнѣере фѣрѣдеаскѣ де тѣ-
лѣ, сѣрѣтѣрїле „де рѣтас вѣп“ саѣ де „вї-
не аї венїт,“ ла вѣрѣвадії днчеп а се маї
рѣрї; тїтѣлатѣрїле челе лѣпїї даде зпѣл
алѣзіа днчеп а се маї скѣрта *); ла месе
пѣдїп кжте пѣдїп се днтрѣдѣк манїере,
каре сѣ нѣ маї прїчїпзіаскѣ атѣта сѣїалѣ
зпзіа де алѣл шчл шчл. —

Че деосїбіре есте днтре політедѣ шї
днтре гроселѣнїе? Полїтеда траѣе ла сіне
шї амѣдеде; гроселѣнїа днпїнѣе шї тѣр-
вѣрѣ. Шп от полеїт днфѣрѣтседеазѣ со-
ціетатеа, зп гросолан дї фаче патѣ. Кжнд
сѣ фїѣ сілїт а'нї алеѣе сѣ петрек о сеарѣ
кѣ зп пѣтѣлг саѣ кѣ зп гросолан, еѣ мїаш
алеѣе зшор. Шп негїов днї поате фаче

*) Domnitor din țara românească și Moldova.
Петрѣ зѣл вѣнеї кѣвіїндї вѣ роѣ, ка дзпѣ
че атѣтеа вѣакѣрї адї пѣтѣт трї фѣрѣ атѣ-
теа тїтѣле дешерте, сѣ нѣ сѣферїдії не кѣр-
дѣл лїнгѣшїторїлор а ле днтѣлдії акѣта,
кжнд Езропа се невоїеде а ле стѣрпї не а-
челеа-Домнїле, жпїжне, дзпнеата шї
tu al romanilor нѣ вѣ есте десѣл? Tu
Caesar tu Cicero.

петреканіе, дар че съ так къ зн от гро-
солан?

Тревъіе ка зн от съ айбъ deocivite
меріте ши віртвці, пентрѣ ка соціетатеа
съ'л іерте, дакъ нѣ ва пѣзі політеда. Аша
зн Ценерал а кърѣи фрѣнте ши пент сѣнт
лнсемпате де зн дѣцїн де рана къпѣтате
лнтрѣ апѣрареа патріеї, ва фї преа лесне
іертат де кѣтре даме, ши дакъ ел нѣ ва
маї ши адеце, каре брац съ ле лнтїндѣ
voind але прїмѣла, саѣ дакъ нѣ мѣлт лї
ва пѣса, а се лнпротївї ла орї че къвїнте
фѣрѣ темеїѣ але дѣмпнеалор, каре знї алт
кавалеранш і с'ар сокотї де пѣкате прїп
тоате салоанеле стрїгѣтоаре ши ресѣнѣ-
тоаре.

Се зїче, къткъ літереле *) поліеіеск
пѣравѣрїле. Дакъ ачаеста есте адеѣвр,
към се лнтѣшїлѣ, де літераторїї сѣнт
аша пѣцїн полеїцї лнтре сїне? Прїчина
есте, къткъ політеда се лнтвацѣ ка ши
алте шїїнѣ, ши літѣраторїї о лнтвацѣ
маї пѣцїн. Дїн че прїчїнѣ? Пентрѣ къ ла
еї їѣвїреа де сїне есте предомнїтоаре ши
есклѣсїѣѣ. Чела коло нѣ вреа а сѣфери
альтѣреа къ сїне зн рївал, ачеста дїн коа-
че се лнтѣрѣлѣтѣ фоарте, азїнд къ лавзї
талентеле ши сїїнѣда алтѣїа, ка ши към,
дакъ знѣл шїе мѣлте ши лѣкреазѣ ши маї
мѣлте ѣзне, челѣїлалт нѣ їар маї рѣмѣ-
неа нїмїк де лнѣѣдат ши де фѣкѣт! Де
аїчї, епїграме, сатїре, оѣѣрї паскїлѣрї ши
преа адесеорї зн топ ши о лїмѣѣ, че нѣ-
маї лн гѣрїле прекѣпнеделор (кофѣрїце-
лор) се пот оарешкѣм сѣфери.

*) Прїп літере лнцелецет ачї маї ѣврѣос ар-
теле челе фрѣвоаце; ingenuas didicisse fide-
liter artes, emollit mores etc. Ovid.

Сѣнт оаменї, кърор рангѣрїле довѣ-
дїте саѣ авѣцїїле къцїгате ле скѣлчїе ка-
пѣл; де ачещїа сѣнт мѣлцї. Пѣлѣ кънд
нѣ ера домнї, пѣлѣ кънд нѣ ажѣнсесѣрѣ
вогацї, еї ера полеїцї, лндатѣ към се ѣѣд
деасѣпра не роата Фортѣнеї, еї се фак
неполеїцї. Ферїче де ачєї оаменї, карїї
афлѣндѣсе порочїцї, се поартѣ аша, лн-
кѣт лѣмеа, — кареа пѣцїне їартѣ — не
еї съї поатѣ іерта пентрѣ къ сѣнт маї
порочїцї де кѣт алцї.

Есте о політецѣ дѣлче ши сїмплѣ;
есте ши алтѣ політецѣ рече ши местекатѣ;
чеа дїн тѣїе се ѣѣдеце лнтре чєї
шїешї де о потрїѣѣ, а доа лнтре чєї
маї маї кѣтре чєї маї нїчї. Odїнїорѣ,
зн ѣѣрѣат саѣ о фетеїе, орї че старе, орї
че ѣрѣстѣ саѣ мерїте персонале съ фїе
авѣт, нѣ ворѣеа къ зн от де ранг, де кѣт
арѣтѣндѣї чел маї маїе респект, ши отѣл
де ранг нѣ респѣндеа, де кѣт къ о ѣѣнѣ
зїоа домнїле, ѣѣнѣ зїоа доамнїѣ. Ачесте
доаѣ ворѣе се лнтѣреа кѣте одатѣ прїп
нѣмеле пропрїї а персоанеї; кѣте одатѣ
нїчї еспресїле нѣ рѣмѣнеа тот ачелеа: о-
тѣл де ранг ши де тїтѣлѣ авѣнд треѣѣ-
їндѣ де врео слѣжѣѣ, лнтѣлнїндѣсе къ кре-
дїторѣл съѣ, саѣ сїлїт фїїнд а се лнпрѣѣтѣ-
та де ванї, атѣнчї ера, ѣѣнѣ зїоа їѣѣїтѣл
меѣ кѣтаре, ѣѣнѣ зїоа драгѣ доамнїѣ кѣтаре.

Фѣкѣнд чїнеѣа ѣѣгаре де сеамѣ асѣ-
пра тѣѣтрор фортелор ши а тѣѣтрор адѣм-
ѣрїїлор (nuances) політецїї, ва ѣедеа,
къткъ ачаеста кѣте одатѣ се префаче лн-
тр'о протектрїцѣ трѣфашѣ, їар адѣѣдатѣ
есте лндаторїтоаре, дрѣгѣланѣѣ, кълѣѣроа-
сѣ, ши атѣнчї еа есте ѣѣнѣѣтатеа лнсѣш.
Аша дар съ нѣ не прїпїм а креде къ знїѣ
къткъ політеда ши convenientia песте

тот ар фї о кълвсазъ а соціетъдїи оменещї, чї съ деосївїм черчетъндвї латѣрїле челе вѣне шї челе реле але еї. Длсѣ аїчї нѣ се поате ка съ фїм преа лѣпїї. Съ лѣ съм алтеле алтора; ної съ ворвїм пѣдїне деспре ачаа політецъ раръ, деспре політеца інімії.

Оаменїї воїръ а аѣла деосївїре дптре політецъ шї дптре пѣртареа кортенеацъ (civilité). Тот че есте дп адевѣр, стъ дптръ ачаа, къ вп ом полеїт тотдеазна есте кортенец, саъ кѣм іам зїче чївїл (civil höflich), дар вп ом кортенец нѣ есте тотдеазна полеїт.

Полїтеца есте дп дѣх шї дп карактер; еа есте родъл впеї крецѣрї вѣне, а впеї комѣпїкъдїї маї де тоате зїмеле къ оаменїї вїне крескѣдї: чївїлітатеа нѣ стъ, деклѣт дптръ о пѣртѣрїсіре дїп аѣаръ а впор дескїліпїрї, а впор респектѣрї, че сокотїм къ сѣлѣтем даторї алтора, іар маї вѣртос ачелора, ла карїї прївїм ка ла маї тарїї поцпрїї дп соціетате. Дїп че кѣпоцїї політеца маї лесне? Полїтеца нїчї одатъ нѣ фаче церїмонїї: „пофтїм домпъле шезї;“ фїї вѣп вїпъ пѣпъ ла ної; маї прїїтецѣ дїп ачаастъ вѣкатъ дакъ дцї есте пе гѣст;“ „те сїмцї рѣѣ, нѣ ешї аѣаръ, пѣзѣцете;“ „с’аѣ дп тѣмплат о пѣжделецѣре домпъле саъ доампъ дптръ хотѣрѣреа чеасълвї де плїмъларе;“ ачестеа шї алтеле ла отъл къ політецъ ле ве зї къ ес дїп лонтръ, сїмцї къ те дпкълзеск шї лаї тот аскълта; дїп протївъ, отъл кѣм ам зїче чївїл саъ отъл де кѣрте, къ формъле сїмпле де ворвїре, шї фѣръ компліменте нѣ поате трѣї, — церїмонїї кѣт де мѣлте нѣ і сѣлѣт дѣстѣле. Скѣрт, політеца аре о лїмъвъ фїпъ, делїкатъ; дар чївїлітатеа нѣ маї цїе внде съ се

опреаскъ. Полїтеца е сїмплъ, несїлітъ, по вїлъ шї словодъ дп манїереле сале; чївїлітатеа есте прегѣтїтъ, шї дппедекатъ, преа дерънд, фалче шї манїереле дї сѣлѣт ка шї ла марїонетеле (пѣпъшїї) пѣртате къ фїре де дрот. Ъп ом полеїт пе фаче вѣкѣрїе, отъл компліментелор пе сѣїенце шї пе остенеце. Отъл пе іптересат е полеїт, отъл іптересат есте чївїл. Ъп стѣпълп поате арѣта політецъ кътре слѣжїторїї сѣї, дар слѣжїторїї сѣлѣт нѣ маї чївїлі къ дѣпсъл.

Нїкѣрїї влестемъл політецїї фалче нѣ се сїмте маї таре ка ла кѣрдїле челе тарї; пентрѣ ачааста шї реформъл пѣмаї деаколо се поате ацѣпта.

Сѣлѣтем дпкредїпцацї, кѣткъ четїторїї вор аѣа політецъ дѣстѣлъ, спре а іерта, дакъ аїчї політеца нѣ о дескрісерѣм шї маї къ мѣлте кѣвїпте. —

Дѣпъ ісвоаре францоzeцїї.

MODEL.

DE SCRISOARE DE NUOTATE.

Dna de Sevigné, кътре dns de Козлапц.

Іцї воїѣ вестї лѣкѣрѣл чел маї де мїрат, чел маї мїпѣнат, чел маї чїѣдат, чел маї мїракълос, чел маї трїѣмѣѣтор, чел маї десѣѣѣѣтор, чел маї неавзїт, чел маї сїпѣрїт, чел маї естраордїнар, чел маї де пѣпрезѣт, чел маї пѣпревѣзѣт, чел маї маре, чел маї мїк, чел маї рар, чел маї котѣп, чел маї стрѣлѣчїт, чел маї тѣїпѣїт пѣпъ астѣзї, чел маї вѣреднїк де дорїт; дп сѣѣршїт вп лѣкѣрѣ пентрѣ каре нѣ се гѣѣѣце дп веакѣрїле трекуте, де кѣт пѣмаї вп есемплъ; дпкъ шї ачест есемплъ тот нѣ преа есте адевѣрат; ачестеа есте вп лѣкѣрѣ

не каре нѣл преа пѣтем крѣде ниѣ пої
 ниѣ ла Парис, кѣ кѣт маї вѣртос дѣмпеа-
 воастрѣ аколо ла Лион; эн лѣкрѣ каре
 прічипѣще дитристарѣ тѣтѣрор; эн лѣкрѣ
 каре дитпле де вѣкріе пе Дна де Ронап
 ши пе Дна де Hauteville; эн лѣкрѣ дн
 сѣвршиѣт, каре се ва фаче Дѣминікѣ, кѣнд
 тѣтѣлор челор че дн вор ведеа, лі се вор
 пѣлѣчи окіі; эн лѣкрѣ каре се ва фаче Дѣ-
 минікѣ, ши каре поате ар фі кѣ непѣтінѣѣ
 а се фаче ши лѣні. Нѣ тѣ почіѣ хотѣрѣ
 а цїл спѣне; гічѣще'л; дн даѣ воіе сѣ
 зічї пѣлѣ 'нтрѣі орї, нѣмаї сѣ'л немерѣцї
 Нѣ поцї сѣ гічѣщї? Е віне! сѣ цїл спѣѣ
 еѣ: D. de Лавзэн се кѣнѣлѣ Дѣминікѣ ла
 палат, гѣчї кѣ чїне? Зї пѣлѣ 'н патрѣ
 орї, зі пѣлѣ 'нтр'о сѣтѣ, нѣмаї сѣ гічѣщї!
 Дна де Козланц зіче: аста е эн лѣкрѣ преа
 аневоіе де гічїт! Кѣ тоате астеа, о фї Дна
 де la Valière. Ба нѣ ниѣ де кѣт, доам-
 на меа. Н'о фї дар демозела де Retz?
 Нічї ачеаста. Ещї преа дела царѣ. Ах!
 адеврѣрат, віне зічї, сѣлнт преа пероадѣ;
 дар трѣвѣ сѣ фїе Mademoazela Кол-
 верт. Нічї акѣт н'аї гічїт. Дака е аша,
 апої трѣвѣ сѣ фїе mademoazela де Crequi.
 Тот н'аї гічїт, ши трѣвѣ сѣ'цї о спѣѣ еѣ.
 Сѣ кѣнѣлѣ Дѣминікѣ ла палат, кѣ воїа
 Pigi, mademoazela де . . . mademoazela . . .
 гічѣще'ї нѣтеле; се кѣнѣлѣ mademoazela,
 mademoazela чеа маре, mademoazela фїйка
 рѣпосатѣлѣї domn 1), mademoazela непоа-
 та лѣї Henri IV, mademoazela д' Eu, ma-
 demoazela де Dombres, mademoazela де

Montpancier, mademoazela д' Орлеанс, ма-
 demoazela, варѣ вѣлѣ кѣ Piga, mademoaze-
 ла хотѣрѣтѣ пентрѣ трон, mademoazela
 чеа маї богатѣ ши чеа маї побїлѣ дн
 Франца, каре фѣ вреднікѣ де фрателе чел
 маре ал Pigi. Іатѣ эн сѣжет фѣрѣмос де
 а дитінде ла ворѣѣ. Дакѣ те веї фї сѣ-
 пѣрат, ши веї фї стрігѣнд кѣ тѣ ам амѣ-
 цїт, кѣ астѣ е мінчїлѣ, кѣ ам врѣт сѣ
 глѣтеск кѣ дѣмпеата, кѣ іатѣ о флѣкріе
 фѣрѣмоасѣ, кѣ іатѣ о днкінѣрїе де нїміка;
 дака дн сѣвршиѣт тѣ веї фї окѣрѣнд, воїѣ
 зіче кѣ аї дрептате; пентрѣ кѣ ши еѣ тот
 аша ам фѣкѣт кѣнд ам азїт. Adio. Скри-
 сорїле че'цї ва маї адѣче ачест кѣрїер,
 те вор фаче сѣ веї дака спѣѣ дрепт орї нѣ.
 (Din франгозеѣ).

ANEKDOTE.

— Дої domnї дн London, тѣлѣндѣ'ши
 сѣгѣрї каїі, се днтѣмпїнарѣ днтр'о влїдѣ
 стрѣтѣтѣ. Нічї энѣл нѣ вреа а фаче лок
 челѣлалт. Пе зрѣт энѣл акаѣѣ кѣререле
 ла карѣтѣ, скоате о газетѣ дн вѣсѣднпарѣ
 ши днчѣпе а чїтї. Челалалт прїп ачеаста
 пе перѣлѣндѣ'ши кѣтпѣтѣл днтрѣ нїмік,
 зіче кѣтрѣ чѣла. Дакѣ веї чїтї газета
 domnѣле, тѣ рог дѣ'міо сѣ о чїтеск ши
 еѣ. Бѣлѣ флѣгтѣ.

— Сїмѣетѣнт де тѣлѣнѣшѣ. О
 дамѣ кїар нѣ фѣрѣмоасѣ, каре се цїнеа дн-
 сѣ преафѣрѣмоасѣ, дѣрѣї одїніоарѣ дн о
 соѣїетате пе эн кавалер кѣ о тѣлѣнѣшѣ а са.
 „О че фѣрїчїт ещї domnѣле,“ дн зіче энѣл
 днп вечїнії лѣї, „че фѣлїѣ де сїмѣетїнте веї
 фї авѣнд дѣтнїата, кѣнд веї траѣпе пе тѣлѣ
 ачеа тѣлѣнѣшѣ?“ „Фѣрѣ дндоїалѣ сїмѣ-
 тѣнтѣл энѣї тѣлѣнѣшѣ“ зіче ачѣста днтрѣн
 трон рѣче ши зскат.

1) Caston de France, dud d' Oiléans, frère de Louis XIII.